

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
 za borih
12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
 12 Din, za inozem-
 stvo 20 Din. Ured-
 ništvu: Ljubljana,
 Gregorčičeva ul. 23.
 Tel.: 2566, int. 3069
 Maribor, Aleksan-
 drova c. 16. Tel. 2290.
 Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
 Telefon 3855. - Ček.
 račun: Ljubljana
 št. 14.614. Oglasi po
 ceniku. Pri večkrat-
 nih objavah popust
 Maribor, Aleksan-
 drova c. 16. Tel. 2290.
 Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Bog, kralj, domovina, naše
 največje svetinje
 Nogometne tekme
 Lastniki novih hiš za svoje
 pravice
 Velike strelske tekme
 Ziljski obredi
 Glas slovenske žene

Št. 159

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v ponedeljek, dne 7. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo **Leto I.**

Krvave borbe za Aduo V Ženevi pa hladno študirajo SS DN Mussolinijev zet grof Ciano — ranjen

Organizator velike zarote rezervni polkovnik
 Damjan Velčev, ki je nameraval z zarotniki s
 silo odstraniti bolgarskega kralja in vlado.
 Aretirali so ga v Soliji.

Nova tajna dejstva o bolgarski zaroti

SOFIJA, 6. oktobra. AA. Bolgarska agencija
 poroča: Preiskava, ki se vrši o odkriti zaroti,
 je spravila na dan nova dejstva, vendar jih v
 interesu nadaljnje preiskave ne morejo objaviti.

položaju na tej fronti. V okolici Vegete in En-
 guela je še v teku velika bitka med Italijani in
 Abesinci. Abesinske čete so zaplenile mnogo
 pušk in strojnice. Italijani imajo velike izgube.
 Adigrata italijanske čete še niso zavzele, pro-
 drle so pa do Avalijaka, ki je od Adigrata od-
 daljen približno eno uro. Abesinci se v zvezi ne-
 prestanemu napadanju z bombami čvrsto upi-
 rajo.
 Po nadaljnjih poročilih s severnega bojišča, je
 Adua že zmerom v središču vseh vojnih opera-
 cij in je bila v teku včerajšnjega dne zdaj v
 rokah Italijanov, zdaj v abesinskih rokah. Abe-
 sinci se po teh poročilih bore z nezlomljivo
 energijo, vendar ni gotovo, ali bodo mogli Aduo
 obdržati.

Abesinska vlada poziva DN nai ustavi sovražnosti

ZENEVA, 6. oktobra AA. Abesinski delegat
 je izročil članom sveta DN izjavo abesinske vla-
 de, da je Italija vzle temu, da se je izrekla
 pripravljeno za mirno ureditev spora, zadnje
 polletje neprestano prevajala velike čete, orož-
 je in strelivo v Afriko in tako pripravila napad,
 ki je napočil takoj po prenehanju deževja. Vzlic
 tem grožnjam je abesinska vlada do zadnjega
 trenutka odlašala z mobilizacijo svoje vojske. Še-
 le tedaj, ko so Italijani izvršili prvi napad, je
 izšel dekret o mobilizaciji. Italijanska vlada je
 po načrtu, določenem pred kratkim, dovolila
 svojim četam prehod čez abesinsko mejo in te
 čete so nato obstreljevale mesta in naselbine,
 ubijale nedolžno prebivalstvo, ne da bi moglo
 to s tehničnim razlogom opravičiti. Abesinska vla-
 da prosi svet DN, da vzame na znanje: 1. da
 našeta neizpodbitna dejstva pomenijo vojno in
 napad s strani Italije v zmislu čl. 16 pakta DN.
 2. da so zaradi takšnega nastopa Italije nastopi-
 le posledice, naznačene v omenjenem členu pak-
 ta DN.

Naposled poziva abesinska vlada svet DN, da
 stori svojo dolžnost, ki mu jo nalaga drugi od-
 stavek čl. 16 in da čimprej napravi konec so-
 vražnostim.

Zahtevalo spremembo zakona o zobotehnikih

BEograd, 6. oktobra b. Danes dopoldne so
 imeli zobotehniški konferenco v prostorih zavo-
 da za zasebne nameščenice. Na tej konferenci so
 bile poudarjene zahteve zobotehnikov, pred-
 vsem ta, da se izpremeni sedanj zakon o zobo-
 tehnikih. Na koncu konferenca je bil izvoljen
 nov upravni odbor, ki mu načeljuje kot pred-
 sednik g. Jože Kranjc, kot podpredsednika pa
 g. Franc Zadnik in g. Božidar Rasković.

Prvaki opozicije zopet v Beogradu

BEograd, 6. oktobra b. Danes sta se vrnila
 v Beograd zastopnika združene opozicije gg.
 Božidar Vlačić in dr. Milan Gavrilović, ki sta
 prisostvovala konferenci prvakov združene opo-
 zicije v Zagrebu.

Tri italijanske kolone prodirajo

PARIZ, 6. oktobra. AA. Havas poroča iz As-
 mare: Vse tri italijanske kolone, ki so prišle iz
 Eritreje v Abesinijo, prodirajo dalje. Znano je,
 da je kolona generala Santinija včeraj zavzela
 Adigrat Kolona generala Maravige je prispela
 tik pred Aduo in se nadejajo, da jo bodo še dan-
 es zavzeli. Kolona generala Virollijia je zavzela
 Emliso. Vrhovno poveljstvo italijanskih čet v
 vzhodni Afriki poroča, da so neresnične vesti o
 odstrelitvi kakšnih italijanskih letal.

Italijani, pravijo, da bo Adua v kratkem padla

RIM, 6. oktobra. AA. V tukajšnjih uradnih
 krogih najodločneje demantirajo glasove, da bi
 bile italijanske čete zavzele Aduo, potem pa da
 bi jo spet osvojile abesinske čete. Italijanske
 čete, pravi demanti, doslej sploh še niso zavzele
 Aduo. Celo včeraj je bil namen operacij le ta,
 da se izvrši hujši pritisk na Aduo z dveh stra-
 ni. Prepričani so, da bo to mesto, ki je zelo važ-
 no za abesinski odpor, padlo prihodnje dni,
 mogoče že v nedeljo.

Prav tako odločno demantirajo glasove o do-
 zdevni dezertaciji italijanskih vojakov. V po-
 učenih krogih naglašajo, da italijanske čete pri
 prodiranju v Abesinijo store vse, kar je mogoče,
 da prizanesajo domačemu prebivalstvu, obenem
 pa takoj utrjujejo zavzete postojanke.

Uradno razglajajo, da so italijanske izgube
 dozdaj zelo majhne. Vendar ni moči še govoriti
 o točnih številkah.

Mussolinijev zet ranjen

RIM, 6. oktobra. AA. Italijanske čete meto-
 dično nadaljujejo operacije v okolici Aduo. Za
 prvimi oddelki, ki so našli na odpor abesin-
 skih tolpe, nastopajo posebni oddelki, ki organi-
 zirajo terensko službo in grade ceste za prevoz
 vojnega materiala, živeža, zlasti pa vode; za ta
 prevoz se uporabljajo tovorni avtomobili, cister-
 ne in mnogo oslov ameriške pasme. Zaradi
 gradnje cest je prodiranje čet razmeroma po-
 časno. Izgube na italijanski strani znašajo od
 začetka bojov do zdaj okoli 30 mož. Pri obstre-
 ljevanju Aduo je zadelo zeta g. Mussolinija gro-
 fa Ciana več streliv.

Abesinci hočejo Italijane speljati v past

PARIZ, 6. oktobra. AA. Havas poroča iz Ad-
 dis-Abebe: Poveljstvo vojske rasa Sejuma po-
 roča, da so Italijani zavzeli utrjene sprednje po-
 stojanke pri Vegeti Gueli po bojih, ki so terjali
 velike izgube na obeh straneh. Kolikor je do-
 slej znano, so na italijanski strani v teh bojih
 padli štirje častniki.

Italijanska letala so ves dan letela nad vso
 pokrajino, kjer se zdaj vrše boji. Trde, da jih
 le več zadela abesinski ogenj. Abesinski taktiki
 je očitno namen izvabiti s postopnim umika-
 njem korak za korakom Italijane v kraje, ki
 bodo ugodnejši za obrambo in protinapad.

Izgube

PARIZ, 6. oktobra. AA. Havas poroča iz Ad-
 dis Abebe: Po najnovejših podatkih je število
 žensk in otrok, ki jih je ubilo italijansko letal-
 sko obstreljevanje, doseglo 32.

V zadnjih bojih na črti Aksum-Adua so Abe-
 sinci imeli 45 mrtvih, Italijani pa 21. Abesinci
 so zajeli 65 Italijanov. Italijanske čete v pokra-
 jini musalskih gora znašajo okoli 50.000 mož s
 70 tanki in okoli 100 letali.

Italijanski juristi tolmačijo para- grafe Društva narodov

Italijanski pravniki so objavili svoje tolmače-
 nje čl. 16 pakta Društva narodov. Po njihovem
 mnenju sedanji primer z Abesinijo ne spada
 pod ta člen. Besedilo tega člena govori o nepri-
 čakovanem napadu. O abesinsko-italijanskem
 sporu pa je v teku razsodiščni postopek in zato
 ne more biti govora o kakšnem nepričakovanem
 napadu.

Aloisi pravi, da so italijanske ope- racije zakonite in v duhu določb DN

ZENEVA, 6. oktobra. AA. V včerajšnjem go-
 voru v svetu DN je italijanski zastopnik baron
 Aloisi med drugim poudaril tole:

Najnovejši razvoj položaja se da lahko razu-
 meti in se vidi neizogibnost dogodkov, če se
 upošteva, da Italija ni samo v sedanjem trenut-
 ku žrtve napada Abesincev, temveč da to stanje
 napadanja, o čemer smo izročili obširno do-
 kumentacijo, traja že več let.

Aloisi je nato dodal:

Operacije pri italijanskih četah, nastale zara-
 di abesinske mobilizacije, so popolnoma zako-
 nite in v duhu določb pakta DN, ker pomenijo
 neposredno in potrebno reakcijo zoper izziva-
 nje. Odgovornost za ta položaj gre potuhi, ki jo
 je mogla Abesinija videti v debatah v Ženevi
 in prikrivanju resnice v svetovni javnosti. Itali-
 janski narod ne more in ne bo nikdar mogel
 razumeti, zakaj se resnica na tak način pači na
 njegov račun in samo proti njemu in zakaj se
 proti njemu odredjajo postopki, ki jih niso izva-
 jali proti drugim.

DN se počasi podviza in se ne sme prenagliti

LONDON, 6. oktobra. AA. Reuter poroča iz
 Ženeve: Razvoj dogodkov gre počasi, a zaneslji-
 vo v neizbežno izvajanje čl. 16 pakta DN. To bo
 prvič v zgodovini DN, da se bo izvajal ta člen.
 Zato svet DN ne sme pri tej sklenitvi storiti
 nikakega napačnega koraka: njegovo geslo mora
 biti, da se počasi podviza.

Predsednik odbora šestih je sklical odbor še-
 stih na sejo. Vršila se bo danes popoldne, da
 bo tajništvo DN moglo dotlej pripraviti ves šop
 listin, ki se tičejo tega vprašanja. Poročilo tega
 odbora bo temelj za nove važne korake, zlasti
 za možnost, da se dožene, kdo je napadalec. —
 Mogoče bo svet DN mogel razglasiti svoj sklep
 že v ponedeljek. Baron Aloisi je včeraj odgovo-
 ril na seji na neki medklie: Mi zdaj izmenja-
 vamo strele čez rove, lahko pa izmenjavamo
 tudi besede čez mizo.

Francozi proti sankcijam

PARIZ, 6. oktobra. AA. Takozvana nacional-
 na fronta je priredila sredi veliko manifestacijo.

Preteklo sredo je bila odredjena v Italiji splošna mobilizacija. Mussolini je govoril v Rimu in
 povedal svoje odločilne misli glede vojne z Abesinijo. Po radiu je njegov glas segel v zadnjo
 in sleherni italijansko vas. Slika kaže za vojno navdušeno množico pred palačo Venezia v Rimu
 med govorom Benita Mussolinija

Tužna svečanost na Oplencu

Bog, kralji, domovina

naše največje svetinje

Oplenac, 6. oktobra. Po kraljevem pogrebu je bila danes na Oplencu morda najtužnejša svečanost, ki se je vršila v navzočnosti ljudstva iz vseh krajev države, zlasti pa iz južne Srbije, Skoplja, Kumanova, Kasanika, Velesa in iz vse skupeljske Črne gore. Prišli so kmetje in kmetice v svojih krasnih narodnih nošah pod vodstvom duhovščine in metropolita skopeljskega, da se poklonijo velikemu kralju. V svojih žuljastih rokah so nosili vočtenke in šopke bosiljka, da jih položijo na grob kralja Zedinitelja, ki jih je tako zelo ljubil in se toliko zavzemal zanje.

Davi na vse zgodaj so začeli zvoniti zvonovi v kraljevi zadužbini, ki so razglašali šumadiji,

da je minilo že leto dni od tistega tragičnega dogodka, ko je Jugoslavija izgubila svojega največjega vladarja. Zgodaj jutraj se je vršila jutranjica, nato pa služba božja.

Na koncu službe božje je imel ohridski vladika govor. Veliki govornik je imel izredno ganljiv govor o pomenu kraljeve zadužbine na Oplencu in o ljubezni, ki jo mora narod čutiti do Boga, kralja in svojega doma. Med drugim je vladika dejal:

»Ta velika zadužbina in ta veliki grob v njej služita vse bolj in bolj za dokaz, da veliki ljudje večno žive. Bratje! Na zidovih tega hrama boste videli našo nacionalno zgodovino, podobe naših vladarjev in naših kraljev. Iz tega boste najbolje videli, kako je naša cerkev znala ohraniti svoj narodni značaj, zakaj prav tako kakor je naša cerkev univerzalna, prav tako je tudi nacionalna. V vsej naši zgodovini moremo videti, da je naš narod ljubil zadužbine. To je zadužbina velikega kralja Petra in velikega kralja Aleksandra.

Spomnim se, kolikšen pomen in vrednost je dajal pokojni kralj Peter tej zadužbini v času, ko je šel v vojno za osvoboditev južne Srbije. Blagopokojni kralj Peter ni hotel podpisati ukaza o mobilizaciji prej, dokler ni obiskal cerkve sv. Gorgorja na Oplencu, da bo šele z božjo pomočjo odšel k svoji vojski.

V tej zadužbini se je zadnjih 365 dni prelilo več solza, kakor v vseh božjih molitnicah v državah. Te solze ljudstva so zahvala velikemu in nesmrtnemu kralju Zedinitelju za vse dobro, kar je storil za svoj narod. Tu kralj govori o svojih delih, in če ne bi bil rekel svojih nesmrtnih besed »Čuvajte Jugoslavijo!«, bi to razbrali iz njegovih del in bi to njegovo nesmrtno volilo čuvali za zmerom.

Ko se vrnete domov, boste pripovedovali, da je naša dinastija velika in slavna, zakaj videli boste v tem svetem hramu, v tej največji zadužbini ne samo grob kralja Zedinitelja, nego tudi ostalih velikih Karagorgorjev, ki so zelo slavni.

Naš narod je zmerom poznal trojico, ki je bila zanj največja svetinja. V tej trojici je bil na prvem mestu Bog. Druga narodna svetinja je kralj. Tretja svetinja je naša domovina. On je največje poročstvo varnosti in zaščitnik nas vseh. On je poročstvo reda in miru. On je naš ponos in naš simbol. Naš narod je stoletja in stoletja razumel pomen kralja in zato je v našem narodu vladala narodna dinastija. Pri vsaki priložnosti manifestirajte veliko ljubezen do našega kralja.

Tretji sestavni del te trojice je dom. Dom mora biti zdrav, miren in srečen, ker je temelj, na katerem stoji vse, temelj, na katerem stoji trdnjava. V tem domu je praga svetinja, otroci pa zvezda roditeljev. Zato ljubimo svoj dom in svoje ognjišče. Ohranimo to trojico, to je naša najvišja dolžnost. To dolžnost so najsvetleje izpolnjevali naši vladarji, zanje je to bila svetinja in prepričan sem, da bo tudi za našega mladega kralja. Živel naš kralj Peter II.!

S tem govorom se je končala svečana arhierjska služba božja. Nato se je vršila obletniška žalna svečanost, ki se vrši po narodnem običaju dva do tri dni pred pravo obletnico. Duhovniki so odšli v kriptu med petjem »Svati Bože«. Na grobu je opravil žalno slovesnost Nj. sv. patrijarh Varnava. Kripta je bila polna ljudstva, ki se je s solzami v očeh spominjalo svojega velikega kralja. Zatem je govoril o blagopokojnem kralju skopeljski škof.

Ljudstvo je ihtelo in jokalo ob žalostnem spominu na velikega kralja, ki je pred letom dni na tako tragičen način končal svoje življenje v času, ko je dokončeval svoje delo za mir, ki je imelo zagotoviti našemu narodu njegov kulturni razvoj in varnost.

Delegati so pristopili h grobu in polagali vence nanj. Nato je imelo društvo Podrinje kratko žalno svečanost. Po tej svečanosti je v njegovem imenu spregovoril general Maksimović, ki je veličal nesmrtno zasluge velikega kralja, ki bo vzor vsem bodočim rodovom, kako je treba nesebično služiti narodu in domovini.

Velike strelske tekme v Ljubljani

Ljubljana, 7. oktobra.

V proslavo 10letnega obstoja ljubljanskega strelskega okrožja so bile v soboto in nedeljo na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti strelske tekme ljubljanskega strelskega okrožja in Slov. lovskega društva, podružnice Ljubljana. V soboto so bile tekme na tarče strelskega okrožja, večeraj pa Slov. lovskega društva. K teknam se je prijavilo prav lepo število strelcev, udeležba pa bi bila gotovo še večja, če bi bilo stanovno in lepo vreme, tako pa je večerajšnji dopoldanski naliv tekme preprečil.

Včeraj ob 9. se je kljub deževnemu jesenskem dnevu zbralo na vojaškem strelišču lepo število prijateljev strelskega sporta, da počakajo prihod pokrovitelja strelskih tekem komandanta dravske divizije generala Petra Nedeljkovića. Goste in odlične predstavnice sta sprejemala pri vstopu pokrovitelja strelskih tekem ljubljanskega strelskega okrožja g. Milan Sterlekar in za SLD g. dr. Stanko Bevk. K otvoritveni slavnosti so prišli brigadni general g. Jovanović, zastopnik g. bana banski svetnik dr. Guštin, komandant 40. pešpolka polkovnik Zivanović z več častniki, zastopnik upravnika policije g. Pestevšek, mestni načelnik g. dr. Vladimir Ravničar, zastopniki SLD, podr. Ljubljana sod. svetnik dr. Eberl in mag. phar. Gvido Bakarič, za Društvo ostrostrelcev glavni g. Jean Schrey in sod. svetnik g. dr. Kaiser, seveda pa so bili v častnem številu zbrani tudi člani Strelske družine s kraljevim praporom.

Točno ob 9. se je pripeljal v spremstvu svojega adjutanta pokrovitelj tekem div. general g. Nedeljković, ki se je pristočno pozdravil z zbranimi odličniki, godba 40. pešpolka pa je zaigrala pozdravno korčnico. Vsi odlični gostje so se najprej vpisali v spominsko knjigo, nakar je prvi pozdravil g. pokrovitelja brig. general g. Jovanović ter med drugim izrazil svoje veselje, da so se k današnjim teknam zbrali predstavniki Strelske družine, SLD in Društva ostrostrelcev, ki bodo v plemeniti borbi gojili ta sport za blagor kralja in domovine.

Poslevoedeči podpredsednik strelskega okrožja g. Milan Sterlekar je nato pozdravil vse odlične predstavnike, posebno pa člane SLD in Društva ostrostrelcev, ki so se odzvali vabilu okrožja za današnje strelske tekme. Izrekel je zahvalo pokrovitelju tekem g. div. generalu Nedeljkoviću in vsem darovalcem daril in denarnih prispevkov, ter jih prosil še za nadaljno naklonjenost.

S pieteto se je nato govornik spomnil tragične obletnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, kojega spomin so navzoči počastili s klieci: Slava, slava, slava! Mlademu kralju Petru II. pa so zaklicali »Zivio«, nakar je godba zaigrala državno himno.

V imenu Slov. lovskega društva, podružnice Ljubljana, je nato govoril g. dr. Stanko Bevk, ki je pozival na vzajemno sodelovanje strelcev in lovcov in obenem izjavil, da bo 5000 članov SLD vedno pripravljen za obrambo močne in nedeljive kraljevine Jugoslavije.

K besedi se je nato oglasil pokrovitelj tekem div. general g. Peter Nedeljković, ki se je najprej toplo zahvalil za pristočen sprejem in pozdrav in izrazil svoje veselje, da more prevzeti pokroviteljstvo nad tekmanji. Poudaril je pomen strelskih družin, od katerih pričakuje, da bodo ramo ob ramo z našo vojsko, ki z največjimi simpatijami pomaga strelskim družinam, branili kadar bo treba našo domovino. Govor g. generala so navzoči sprejeli z vidnim zadovoljstvom in odobravanjem.

Ker se je vreme med tem poslabšalo in so se vrstili nalivi, so dopoldanske tekme odpadle in so se mogle nadaljevati šele popoldne, zaključene pa bodo prihodnjemu nedeljo.

Razkrinkano nemoralno gnezdo

Maribor, 6. oktobra.

Pretekli teden so lezenski orožniki v neki hiši na Pobrežju razkrinkali nemoralno trojico: 19letno dekle in dva prav toliko stara mladeniča, ki sta celo iz boljša hiše.

Ta triperesna deteljska je uganjala prave orgije. Komaj 19letna Greta R., ki je kljub svoji mladosti popolnoma moralno propadla dekle, se je spajdašila s Stefanom R. s Pobrežja in njegovim prijateljem. Sestajali so se redno po večkrat na dan in dekle se je vdajalo enemu, med tem ko je prizor drugi fotografiral in obratno. Orožniki so zaplenili celo serijo nemoralnih slik, ki prikazujejo Greto v zelo koščljivih položajih, zelo pa kompromitirajo tudi Stefana in njegovega tovariša.

Kovačnica za denar

Maribor, 6. oktobra.

Orožniki v Koških so večeraj odkrili dobro organizirano kovačnico denarja in Sv. Marjeti ob Pesnici, kovače pa v Koških in pri Sv. Marjeti.

Orožniki so zasledili več ponarejenih 20 dinarskih kovancev in so se vneto prizadevali, da razkrinkajo ponarejevalsko družbo, kar se jim je večeraj popoldne posrečilo. Pri nekem posestniku pri Sv. Marjeti ob Pesnici — imena zaradi preiskave ne moremo objaviti — so orožniki iz Koških zaplenili mnogo orodja in klišeev 20 dinarskih kovancev. Ko so aretirali več sumljivih oseb in napravili pri njih hišno preiskavo, so dobili pri ponarejevalcih za več tisoč dinarjev zelo dobrih 20 dinarskih falzifikatov. Kovanci so popolnoma enaki pravim, le zvok je za spoznanje drugačen in pa nekoliko gramov lažji so. Upamo, da je sedaj prijetla ona ponarejevalska tolpa, ki je spravila v zadnjih mesecih toliko ponarejenih kovancev v promet. Preiskavo orožniki še nadaljujejo.

Spominski žalni koncert

ki ga priredi danes v ponedeljek 7. oktobra ob 20. pevski zbor društva »Tabor« v franciškanski cerkvi, bo pietetna počastitev spomina velikega kralja Mučenika. Cene: sedeži Din 10.— in Din 5.—, stojišče Din 3.—.

Sport

Nogometne tekme

v korist fonda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Ljubljana, 6. oktobra.

Danes so bile odigrane po vsej državi tekme v korist socialnega sklada blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Povsod so bili na programu lokalni derbijski, da bi tako privabili nogometaši čim več občinstva in se na najbolj primeren način oddolžili spominu tragično preminulega kralja.

Ljubljanske tekme je obiskalo le nekaj nad 500 ljudi.

Kot prvi par sta nastopila

Hermes : Grafika 7:1 (3:0)

Tekma je bila odigrana v veliki in stalni premoči Hermesa, ki je za čudo enkrat res dobro zaigral. Tekmo je sodil g. Macoratti.

ILIRIJA : Primorje 4:1 (1:1)

V glavni tekmi sta pa nastopila naša stara tekmeča Ilirija in Primorje. To je med njima že tretja tekma v teku enega meseca. In morda je ravno ta okolnost bila odločilna za slab odziv občinstva, ki je sicer do sedaj prav rado obiskovalo njune medsebojne dvoboje.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Ilirija: Rožič — Zitnik Vinko, Zitnik Ludovik, Bogme, Solčan, Lah II. — Ice, Lah I., Pikič, Grintal, Jug. — Primorje: Logar — Jug, Petrič — Sinkovec, Zavrl, Pišek II. — Šlamberger, Šlanina, Pupo, Jež, Janežič.

Tekma ni nudila prav nobenega sportnega užitka. Prvi polčas je bila igra zelo izenačena. Primorje je bilo splošno nekoliko boljše. V nadaljevanju pa je bila igra enakovredna.

Kratek potek igre:

V 9. minuti nastane pred golom Primorja mala gneča. Logar po nepotrebnem zapusti vrata in Grintal polisne žogo z glavo v prazen gol.

1 : 0 za Ilirijo.

V 12. min. strelja Ilirija kol. V 30. minuti pa spusti zrelo šanso za gol. Primorje napade ter doseže kot v 42. min., ki ga strelja Šlamberger. Žogo prestreže Indijanez, ter jo s krasnim strelom in z daljave 20 m pošlje v obratno neubranljivo v gol, ter tako zabije danes častni gol Primorja. Do polčasa ostane rezultat neizpremenjen.

Drugi polčas je pa potekel v značni premoči Ilirije, ki je bila v vseh delih boljše. Zlasti napad je čisto kar oblegal vrata Primorja. Sicer pa je bila obramba najboljši del moštva. Primorje pa je igralo v drugem polčasu zelo raztrgano in se ni nikakor mogla vpostaviti zveza med posameznimi deli moštva. Zlasti napad se ni mogel uveljaviti.

V drugem polčasu Ilirija že v tretji minuti doseže po Lahu I. vodstvo

2 : 1 za Ilirijo.

V 17. min. ima Primorje priliko za izenačenje. V 38. min. strelja Lah I. prosti strel proti Primorju in s silno bombo zabije tretji gol.

3 : 1 za Ilirijo.

Takoj nato drži Logar nekaj prav močnih strelcov. V 42. min. ga zabije Grintal iz prodora četrti gol.

Sodil je dobro g. Čamernek.

Mariborski sport

MARIBOR, 6. oktobra b. Danes popoldne sta bili na igrišču Železničarja odigrani dve nogometni tekmi. Nastopili so vsi mariborski klubi, prebitek je bil namenjen fondu Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Obisk tekem je bil zadovoljiv in bo prinesel vsaj nekaj materialne koristi. V sportnem oziru pa sta bili tekmi na zelo nizkem nivoju in nista nudili gledalcem nič posebnega. Klubi so postavili v boj oslABLJENA moštva, ki so se poleg tega borila brez vsakega poleta. V prvi tekmi sta nastopila

SK Železničar : SK Viktorija 9:2 (4:1).

Železničarji so bili absolutno boljše nasprotnik in bi tudi zaslužili večjo zmago. Viktorija (nekdanja Svoboda) je igrala povsem podrejeno vlogo in se je opazilo, da so igralci dalj časa počivali brez resnega treninga. Sicer je bila tekma nezanimiva. Sodil je g. Nemec. Nato sta nastopila

SK Rapid : ISK Maribor 4:2 (1:1).

Rapid je vložil v igro nekoliko poštvalnosti in je bila tekma vsaj na momente nekoliko zanimivejša od prve. Moštvo Maribora pa je podalo eno najslabših iger zadnjega leta. Sodil je g. Bizjak.

Lahkoatletsko tekmovalje mariborskih srednjih šol.

MARIBOR, 6. oktobra b. V soboto popoldne in v nedeljo dopoldne je bilo na igrišču SK Železničarja lahkoatletsko tekmovalje mariborskih srednjih šol. Ob velikem obisku, posebno od strani dijaštva, je dosegla I. mestna gimnazija 70 in pol točke, II. in III. mesto pa si delita trgovska akademija in realka, obe po 59 in pol točke. Prehod pokala dijaškega društva »Sidro« si je priborila v prehodno last gimnazija. Dosedaj je pokal branila trgovska akademija. Najbolje plasirani srednješolci so dobili lična darila, ki so jih darovali razni mariborski trgovci. Tekmovalje je bilo izvedeno vzorno in gre organizatorjem vsa čast in hvala.

Beograjski sport

Tekme za fond blagopokojnega Viteškega kralja v Beogradu: 1. Jugoslavija : Reprezentanca I. razreda 4:1 (2:1). — 2. Bask : BSK 4:1 (1:1).

Inozemski sport

DUNAJ, 6. oktobra r. Današnja meddržavna tekma Avstrija : Madjarska, ki je bila odigrana na dunajskem Stadionu, je končala neodločeno 4:4. Prvi polčas so vodili Madjari s 4:2. Sele v 21. minuti II. polčasa je izenačil iz prostega strela Hofmann.

Italijansko nogometno prvenstvo
Bologna : Ambrosiana 3:0, Genova : Sampierdarena 2:1, Triestina : Bari 4:1, Brescia : Torino 2:2, Palermo : Aleksandrija 1:0.

Konjske dirke preložene

Konjske dirke, ki naj bi se vršile večeraj popoldne na Fužinah, so bile radi dežja in razmočenega terena preložene na prihodnjo nedeljo 13. oktobra. Prijavljeni konji, ki so dospeli v Ljubljano iz raznih mest, ostanejo do dirke v Ljubljani in porabijo ta čas za trening. Program ostane neizpremenjen.

Stanovske zahteve slov. obrtnikov

Celje, 6. oktobra.

V dvorani Obrtnega doma v Celju se je v nedeljo 6. t. m. ob 9. uri vršil občni zbor Zveze obrtnih društev za Dravsko banovino v Ljubljani. Dvorano so tesno napolnili zastopniki in delegati skoro vseh edinih Zvez, zborovanju pa so prisostvovali tudi zastopniki hrvatskih obrtniških organizacij, tako g. Milan Rozenberg in g. Slegler iz Zagreba, kot zastopnik TOI dr. Pretnar iz Ljubljane, v imenu bana Dravske banovine je bil navzoč sreški podnačelnik dr. Svetina, zastopniki okrožnih odborov ter dopisnika »Glasa naroda« in »Slovenca«.

Predsednik g. Rebek je orisal delo blagopokojnega kralja Aleksandra I., katerega spomin so navzoči počastili s »Slavo!« Soglasno je bila odposlana vdanostna brzojavka Njeg. Vel. kralju Petru II. Ministru za trgovino in industrijo dr. Milanu Vrbaniću je bila tudi poslana brzojavka. V lepem govoru se je predsednik spomnil med letom umrlih članov Fr. Kavčiča, Filipa Prištava, Draga Bernardija in Fr. Rebeuschega, nakar je podal svoje

predsedniško poročilo,

v katerem je povdarjal najrazličnejše ovire ter etorjene korake za zboljšanje obrtniškega stanu. Skrbno sestavljeno in jako obširno

tajniško poročilo

je podal g. Ferjančič. Njegovo poročilo je nudilo zborovalcem lepo sliko dela in uspeha s strani Zveze, ki ni prešla niti enega vprašanja, ki bi bil v korist vsega obrtništva. Zveza šteje 30 organizacij. Z. O. D. Dravske banovine v Celju je imela 14 organizacij. Nove edince so v Skofji Loki, Gorenji vasi, Domžalah, Moravčah in Kranju. Razen teh je še več pripravljivih odborov, kateri čakajo le še formalnih občnih zborov.

Glede na novo uredbo o zaščiti kmetov, katero je objavila vlada ravno, je referiral častni predsednik Zveze g. Zadravec, ki je ugotovil: 1. Da uredba ne eliminira terjatev obrtnikov iz kmetске zaščite. 2. Da ne predvideva zaščite obrtništva, ki bo zaradi tega prišlo še v hujše stiske. 3. Da ne uvaža v zadostni meri onega dela našega naroda, ki je bodisi kakorkoli zaupal svoje prihranke denarnim zavodom, v dobri veri, da si zavaruje svoje.

Ta dejstva in morda še druga, je dejal g. Zadravec, ki jih v naglici iz osnove nisem mogel ugotoviti, mi nalagajo, da predlagam:

1. Storit je najenergičnejše korake, da se obrtniški dolгови izvamejo iz kmetске zaščite. 2. Vztrajati je na izpolnitvi predlogov glede zaščite obrtniških dolgov v smeri znanja obresti in dolgoročnega odplačila, odnosno razdelitve obrtništva.

Sledil je referat predsednika g. Rebeka o socialnem zavarovanju obrtnikov. (Zanimivo razpravo, misli in konkretna mnenja bomo priobčili ob priliki.)

G. Iglj iz Ljubljane je v temperamentnem govoru orisal idejno plat obrtniške organizacije.

V dopolnilni odbor so bili izvoljeni gg.: Hohnjec Miloš iz Celja, Miklavčič Matej (Gorenja vas), Colner Anton (Skofja Loka), Kristan Ivan (Slovenjgradec), Skof Ernest iz Kamnika, Vrečar Janez (Domžale) in Vehovec Blaž iz Moravč.

Po prečitanih in odobrenih predlogih, ki se tičejo podvzetja korakov za zboljšanje obrtništva, je bila sprejeta tudi resolucija, ki obravnava vse težnje in želje ter zahteve obrtnikov.

Skleno se vršiti prihodnji občni zbor v Mariboru. 1

Glas slovenske žene

Pomenki o zakonu in denariju

Današnji zakon, kakršen se ustvarja pod tkzv. modernimi metodami, izgublja iz dneva v dan na svoji vrednosti. Lekati krivde zato edinole v gospodarski depresiji, — ki je v ostalem akutna širna sveta, bi bilo nesmiselno, kajti na drugi strani vidimo, da nastopa kriza v zakonu vedno bolj ravno pri onih, ki v materielnem pogledu ne stojijo slabo. Vedno bolj jasneje se opaža, da zakoni ne trpijo toliko radi pomanjkanja, temveč večji del edinole radi ne-realnega standarda načina življenja.

Ni potrebno posebej naglasiti, — zlasti v današnjem času, — da je vprašanje ravnotežja proračuna v zakonu ne samo največje važnosti, nego največkrat odločilno za mirno sožitje in srečo v njem. Dostikrat je to vprašanje vse: od razumne finančne politike zavisi celo obstoj družin. Celotno med praprimnim ljudstvom, ki običajno nima sredstev niti za vsakdanje nujne potrebe, opazujemo razumevanje za stvarno stran zakona. Razumljivo je, da je prvi pogoj pravega zakona medsebojna ljubezen drug do drugega, vendar je vedno nujno potrebno, da zakona poleg ljubezni imata zagotovljena minimalna materialna sredstva, ki so pač potrebna za obstoj zakona.

Po vsem razmotrivanju pridemo do zaključka, da kljub vsemu težko ne ležijo ravno v stvarnem pomanjkanju, temveč je treba vzroke iskati v nerealnem standardu življenja. Pri mnogih zakonih se ne javlja nesreča radi tega, ker niso osigurana vsa minimalna sredstva, temveč preje ravno radi maksimalnih zahtev enega izmed zakoncev. Največja napaka današnjih zakoncev leži baš v tem, ker se javljajo prevelike želje kot pa jih zmoreta zakona s svojimi dohodki. Prepogosto se dogaja, da ljudje ne trpijo toliko za pomanjkanjem, kakor radi luksuza, ki jim je več kakor vse ostalo. Vedno se dandanes hoče biti in veljati za to, kar v resnici ni in biti ne more. Za našo sredino, zlasti mestno — čeravno tudi že vas ni več daleč od tega ter tudi tam že opazujemo slične pojave — na žalost to velja v polni meri. Če človek pogleda, kako živijo ljudje v mestu, bi liko pojed in popijejo, kako se oblačijo, bi tujec, ki slučajno pride h nam, moral priznati, da pri nas ni krize, ne pomanjkanja. Toda oni, ki z bistrim pogledom spremlja slične pojave in zasleduje njih izvor, dobro ve, da je vse

skupaj le izigravanje drug drugega, odnosno goljufiva zunanost. Marsikatera pot »elegan- nec« gospodične ali gospoda vodi daleč ven v predmestje v nič vredno, nehijsko stanova- nje. Drugi pri nas si hočejo privoščiti več, nego jim lastni dohodki dopuščajo. V tem po- gledu so posebno zahtevne žene največkrat pre- tirane — zlasti onih, ki so dorastle v mestu. — Odvisne hočejo biti popolnoma od mode, ki vedno dikтира in ima seveda že v naprej dobro pripravljen načrt za eksploatacijo. Druge izmed žena in deklet si na vse mogoče načine priza- devajo, da ne izgube svojega »ugleda«. Pri- pravljene so žrtvovati se, ni jim mar do lastnega zdravja, ne do urejenih pravih razmer, samo zato, da zamorejo korakati z diktatom mode. Zaradi vsega tega mnogi zakonci živijo ne- skladno s svojo denarnico, v nerazmerju z do- hodki, brez pravega računa od danes do jutri. Način takega življenja vodi vedno v negoto- vost, temelj družine prične polagoma trohneti in življenje v njem postane neznosno.

Vsakemu nepristranskemu opazovalcu pri nas mora biti jasno, da večini naših ljudi, zlasti onim iz mesta, manjka zmisel za štedenje. Vse- povsod se opaža v večji ali manjši meri na- gnenost za razsipanje. Čisto razumljivo je, da ta negativna posebnost ni prišla do izraza že pre- je, ko še ni bilo krize, ko so bile prilike še kolikor toliko urejene. Toda zadnja leta, ko ekonomska kriza bolj in bolj pritiska na vse, se vzporedno z njo odkrivajo sledovi teh ne- srečnih pojavov in dolžnost nas vseh je, zlasti onih, ki se bavijo z reformo socialnega vpra- šanja, da pričnemo resno misliti na saniranje družinskega življenja.

Vsakemu, ki stremi po zakonu, kot najele- mentarnejši zajednici družbe, mora biti jasno, da se v njem brez računa ne more živeti. Ako vlada med zakonca ma težnja za mirno so- žitje in razumevanje idealne strani skupnosti, potem ne bo nikomur težko prilagoditi se ob- veznostim, ki jih zakon nalaga. Zakon brez dolžnosti ni zakon, kakor ni razumevanje za- kona pravilno, če ova zakonec radi pretira- nih želja rušita njegove temelje. Največje ob- sadbe je vredno dejstvo, če si drug drugemu prikrivata svoje dohodke in izdatke. To nika- kor ni v skladu s principom skupnosti, zato tudi ne more biti koristno za stalnost zakona.

Naš Korotan

Pradavni koroški običaji v Ljubljani

Po petnajstih letih smo se končno spomnili, da živi neke slovenske veje s čisto svojo kul- turno tradicijo, in smo se odločili, pokazati iz- bor zljanskih narodnih šeg v Ljubljani.

Nebo nam sicer ni bilo naklonjeno in bi sko- raj človek pritrtil tistim ljubljancem, ki so dopoldne v največji plohi šegavo ugotavljali, da Bog Slovencem ni naklonjen, popoldne pa se je proti pričakovanju zjasnilo in je bila tako omo- gočena vsaj delna izvedba zasnovanega spo- reda.

Zljani so nam pokazali enega najznačilnejših običajev: Stehvanje in visoki rej pod lipo. Steh- vanje je šega, ki izvira po vsej priliki iz pra- davnega slovanskega življenja. Je to ostanek drevesnega kulta, ki pa se je pozneje razvil v povdarek moške moči in spretnosti. Na drugo je nasajen čebrič, oziroma »bariglica«, ki jo jez- deci v diru zbijajo z droga z železnimi kopji. Ko je to delo opravljeno, je treba še tekme v sprejemanju obrocev. Jezdci dirjajo mimo dro- ga in vsak skuša ujeti na kopje lesen obroč, s katerim je bil prej povezan čebrič. Dekleta ves čas obreda z vzklikanjem bodrijo tekmovalce k uspehu. Končni zmagovalce pa ostane tisti, ki po vsem tem ujame na kopje venec. Njemu se pokloni »štehovska dečava« in ta dvojica potem vodi visoki rej.

Zaradi slabega vremena ni bilo sporeda mo- goče izvesti v celoti zasnovi in so samo po- polndne izvajali na Cipojzovi cesti »stehvanje« in »Visoki rej«, pred Matico pa ženitovanjski obred. Prihod ženina k nevestini bihi sliči na- šim gorenjskim običajem, zapenjanje, ki je tudi bilo na sporedu, pa je moralo zavoljo pozne ure odpasti.

Po končanem obredu so udeleženci v spre- vodu odšli na malo okrepilo, zvečer pa jim Ljubljana priredi majhen poslovljni sestanek.

Zljanski prireditvi je v zvezi slabemu vremenu prisostvovalo nenavadno mnogo občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo obredom. Bilo je, kakor da se v podzavesti drami občutje tiste pradavne skupnosti, ki jo je pozneje presekalo tuje nasilje.

Po končanih obredih, ki jih je ves čas spreml- jala poštvalna godba Sloge, so gostje odšli v sprevodu k »Šestici«. V zvezi temu, da sprevod za pozno popoldansko uro ni bil nikjer napovedan, se je po vseh ulicah zbralo obilo občinstva, ki je navdušeno pozdravljalo drage goste in vse, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli, da je Ljubljana neposredno spoznala nekaj najstarej- ših naših šeg.

Ko čestitamo Matici k uspehu, želimo hkratu koroškim rojakom, da bi kljub vsem vremen- skim neprilikam in nevspešnostim odnesli s te- ga poseta kar najlepše spomine in zavest, da se slovensko narodno dedlo čvrsto zaveda vseh svojih živih vej.

Tri obredia iz Zille

Pri nas skoraj ni stroke, ki bi bila tako obupno zapuščena in zanemarljena, kakor je folklor. Vedno se bahamo s svojim nacio- nalizmom, pa niti naše narodno gledališče, ki bi moralo biti vzor pri vseh značilnostih na- roda, nima slovenskih narodnih noš. Statisti igrajo v igrah, kjer bi morali nastopati v sta- rih kmečkih nošah, v kostumih brigantov, gondolierjev, Ciganov in toreadorjev. Kamni- ška čitalnica ima pravi etnografski muzej naj- redkejših narodnih noš, a narodno igro vidite tudi po župančičevem priznanju najšteješe pri Jaku Špičarju. Celotno naše šole kvirajo narodne noše in na slavnostih srečujemo najfantastičnej-

še maskare. Tudi inteligenca je že izgubila »kut« za pristnost noše, a ne pozna jo skoraj nikdo več. Pravilnost narodne noše je pa na sloven- skem odru prav tako važna, kakor pravilen jezik. Kakor z nošo, je tudi z vsem ostalim narodnim blagom, ki ga spakujemo in kvarimo na vse mile načine.

Strahotne so nekatere harmonizacije in pri- reditve narodnih pesmi. Zato smo bili pa tako veseli pokojnega dr. Vurnika ter vprav srečni Franceta Marolta z njegovim pevskim zborom in komponisti tega zbora, ki z vso fastjo nos- znak pokroviteljstva Nj. Vel. kraljice Marije.

Iz Franceta Marolta in njegovih sodelavce- je zrasel tudi Folklorni institut Glasbene Matice in njegove Slovenske narodoslovne študije. Prv- zvezek je seveda Maroltov »Tri obredia iz Zilje- nam je rešil in oživel z vso spoštljivostjo i- natančnostjo, da ta drobna knjižica z vseh stran- in z vso pravico zasluži ime tehničnega in veli- kega pravega znanstvenega dela, a le malokd- slut, koliko to delo pomeni za slovensko naro- nost.

Večer sokolskega bratstva

V salonu restavracije Mrak na Cesti 29. okt- bra je priredil marljivi Sokol Ljubljana II v s- boto zvečer družabni večer, na katerem je skromno, a tem bolj prisrčno proslavil 10letnico načelnikstva br. Staneta Trčka. K intinuem slavlju se je zbralo lepo število članov in član- s starostu br. dr. Milanom Subicem. V prij- nem razpoloženju se je oglašil prvi k besed- družbeni tajnik br. Herman Keber, ki je pu- daril, da praznuje danes br. Stane Trček 10le- nico, odkar je prevzel v društvu mesto načel- ka. Orisal je veliko ljubezen in poštvalno br. Trčka do telovadcev in telovadk ter uspeh ki jih je dosegel v sokolski telovadnici. V za- priznanja in spoštovanja mu je izročil skrom- darilec, ličen album z umetnim vezanjem, i- mu čestil z željo, da bi še mnogo let vo- tehnično delo v društvu. K besedi so se na- oglašili še starosta br. dr. Subic, podstaros- br. Milko Krapež in najstarejši član vaditeljske- ga zbora Cene Kotijan, ki so vsi slavili zaslug- načelnika br. Trčka za procvit Sokola II. Načel- nica sestra Pepca Goršičeva je nato deklamir- prav posrečeno humoristično pesmico na nasl- br. Trčka in mu v imenu telovadk izročila kr- sen šopek rdečih nageljčkov z državno trobo- nico. Sledil je nato prav prisrčen družabni ve- čer, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu. Pri- tej priliki so bratje in sestre zbrali za don- Sokola II Din 390.—, za kar jim izreka gradbe- ni odbor iskreno zahvalo!

Slovenska matica poziva

slovenske pisatelje, da ji predlože svoje mo- bitne rokopise leposlovnega značaja (lahko ti- zbirkno neobjavljenih novel) do 15. decembra t. — Odbor.

DNEVNA PRATIKA
Ponedeljek, 7. oktobra. Katoličani: Justin Pravošlavi: 24. septembra, Stevan, P.
DEZURNE LEKARNE V LJUBLJANI
Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9. Ramor, Miklošič va cesta 20, Gartner, Moste, Zaloška cesta 18.

Esperanto je najlažji jezik sveta. Naučite ga že v kratki dobi. Otvoritev tečaja bo jutri torek ob 19.30 v šoli pri sv. Jakobu.

Za žalne razsvetljave

gorijo s največjim svetlobni efektom, najdalje in najbolj varo
Ne kapljajo! ZORA nagrobne lučke v keramičnih lončkih Ne kapljajo!

Oblika zak. zav. štev. 1018—M.—95—34.

Perilo za naše malčke

Poleg toplih plen, ki mokroto dobro upijajo iz moltona, potrebujejo dojenčki precej veliko zalogo perila. Nič nas ne more zadrževati, da bi tudi temu perilu ne posvečali nekaj več paž- nje. Majhne, ljubke dekoracije se prav lepo

prilegajo na vseh delih do- jenčkovega perila. Pri tem pa seveda ne smemo prezre- ti tudi vse one praktične malenkosti, ki nam prihrani- jo mnogo truda in dela, oben- em pa otroku ohranjajo ljubo zdravje. Pri tem maj- čkenem formatu je vsa zade- va kaj kmalu opravljena. — Skrbni mamici pa prinaša obenem mnogo prijetnega za- doščanja in tudi prave sočne in srečne zabave. Kako ljub- ki so naši otročki v dolgi srajčki z našimi žepi. Po- sebnost okusni so dekorativni našivi, ki so obenem tudi kaj prijetno ročno delo. Seveda moramo pri tem paziti, da uporabljamo material, ki ohranja barvo tudi pri več- kratnem pranju. Tudi mala krilna srajčka s paspulami dekorirana, dovoljuje pri- smotrenem kroju dovolj mož- nosti za dobro pranje. — Za

zimske mesece so posebno praktične blačke iz moltona, ki našo najmlajšo deco varujejo pred prehlajenjem, obenem pa dovoljujejo otroku vse možnosti telovadbe med spanjem.

Moderni Babilon

Lostalier je vprašujoče dregnil s komol- cem svojega starega tovariša Grimblotta in je izdaval iz sebe:

»Čuj, Arsene ... ali morebiti veš ... po kaj sva prav za prav prišla v ta preklicani London?«

Lostalierov glas je bil nizek, kakor da bi mu prihajal od neke globoko iz trebuha, a je bil tudi zaradi desete čaše whiskeyja že precej negotov. Arsene Grimblott, ki se je zaradi nenadnega prijateljevega sunka na svojem visokem barskem stolu sumljivo zamajal, je seveda najprej skušal ujeti pre- potrebno ravnotežje, kar se mu pa ni tako kmalu posrečilo; končno se je le naslonil na mizo in dejal:

»Nu ... da ... da bi se naučila ... onga — angleščine!«

Lostalier se je trpko zamislil: »Da, res je!«

Pred dvema tedni je proti koncu dokaj hrupne večerje v nekakšnem kabaretu na Montmartru zabrusil nekemu vsiljivcu par, sicer res ne bogve kako ljubeznivih besedi, katerim se je kajpada zgolj po naključju pridružil. »še kup krožnikov in skled. Mla- da« »Cascadette de Moulin Rouge«, ki je bila takih neljubih prizorov že vajena, je sku- šala posredovati. Da bi ju pomirila, je po- klicala še Grimblotta. Ta poizkus pomir- itive pa se je seveda spremenil v splošen pretep ... Grimblott je namreč s tisto vi- soko dostojanstvenostjo, ki jo človek v ta- kih odločilnih trenutkih pokaže, potegnil iz žepa svojo vizitko — Lostalier je seveda storil takisto — no ... in ... Tuje jima

ju je kratkomalo vrget v obraz ter se je oddaljil med silovito ploho psov, katerih ostrino je še v največji meri izdajala divja gestikulacija. Govoril je namreč nekaj pov- sem nerazumljiv jezik.

Po tem nevspešnem pripetljaju sta Grim- blott in Lostalier seveda začutila nujno po- trebo, da se vsaj za silo priučita še angle- ščini, jeziku, ki ga obvladajo več ali manj vsi tujci. Ker sta imela še dokaj lepe do- hodke in obilo časa na razpolago, sta se kmalu znašla v nekem malem prenočišču v Londonu. Gospodar, montmartrski emi- grant, jima je ljubeznivo pokazal ta dis- kreten in miren bar, ki ga je vodil neki njegov znanec, tudi Francoz.

Vendar pa nista oba častivredna tovari- ša še dotedaj poznala Londona nič več, kakor ono kratko vijugo ulic, ki je vodila od njunega prenočišča do bara in nazaj. In tu sta odlejal vsak večer uživala rajsko srečo v svidenju s predragimi rojaki in s še dražjimi domačimi vini.

»Hm, da bi se naučila angleško«, je po- novil Lostalier; »za to bi bilo treba že pre- cej časa.«

»Sicer ne bi rad nadlegoval gospodov«, ju je nenadoma prekinil lastnik bara, »to- da saj vidita ... samo vidva sta še tu, pa tudi dani se že ...«

»Kaj naju to briga«, se je branil Losta- lier; »sicer pa so itak vrata in okna za- prta, vi ste pa tudi s ...« »Hojo v obrih zve- zah, kakor vedno zatrjuje.«

V tem hi ... so že zaropotali po veži gluhi udarci, ki so opomnili gospodarja in pozna- gosta, da trajajo tudi srčni odnosi samo do neke meje.

»O joj, so že tu!« je ta ves prestrašen vzkliknil. »Prosim vaju, gospoda, pojdiva; popeljem vaju ven preko dvorišča ...«

ju je po neznanem temnem hodniku in ta- ko sta se znašla, da sama nista prav vedela kdaj, v popolnoma neznani ulici.

»Nesramnost pa že taka! Saj ne moreš, če bi hotel, niti do jutra mirno piti, dasi si pošten francoski državljani«, se je hudo- val Grimblott. »Povrh pa ima moj površ- nik naenkrat samo še en rokav. Res, prav vse se je proti nama zaklelo!«

Revež se namreč ni zavedel, da vtiča desnico v notranji žep, pa se je »ajpada lorič z nemogočim ...«

»Rokav ...«, je nadaljeval, »da, rokav — kdaj ga bova le neki popravila?«

»Kadar bova znala angleško«, se je od- rezal Lostalier, ki se je zaman trudil, da bi sledil pločnikovemu robu.

Mimo so hodili z dolgimi in hitrimi ko- raki delavci, ki so navsezgodaj hiteli na delo. Pekovski vajenci so raznašali kruh, mlekarice so rinile pred seboj svoje ročne vozičke, vmes pa so kričali kolporterji in so ponujali jutranje časopise. Vsem se je mudilo in se niso ustavljali ob teh dveh »gentlemanih«, ki sta se počasi zibala po cesti naprej.

»Pa je res čudno, koliko ljudi je tu še ob petih pokonci. Pri nas v Parizu pa ni- smo taki ponosnjaki«, je menil Lostalier.

Grimblott pa ni znal ceniti vrednosti nje- govega tako točnega opazovanja, marveč se je po ponovnih brezuspešnih poskusih od- povedal zmagi nad sovražnim površnikom in si ga je ovil kot ruto okoli vratu. Na- slonil se je na drog občestne svetilke ter je najbrže imel trden namen, da počaka tam na kako vozilo.

Lostalier ga je pa zgrabil za roko.

»Pojdiva, Arsene, zgani se vendar! Saj vidiš, da ne moreva tu zaspati!«

»Ne ganem se odtode«, je odločno izjavil »dokler ne vem, kam greva ...«

Tedaj pa je Lostalier kmalu začutil, c se ga loteva neizmerno domotožje, pa je svoji upravičeni ginjenosti intoniral marse- ljezo. Ljudje so se začeli zbirati.

Tedaj pa se je pojavila kruta Pravica Prisopihal je velikanski »policeman«, ki je v vehementni angleščini najbrž poskuš- grajati njuno očitvidno pomoto in jima svetoval, naj s svojim divjim petjem raj- nadaljujeta v lastni hiši.

Ta nenadna prikazen je prevzela Lost- liera z nekim nerazumljivim veseljem. K je gledal tega velikana, ki ga je preseg- skoraj za celo glavo, od spodaj navzgo- ga je s tresočim se glasom, a v zelo jas- francoščini skušal pomiriti:

»Nikar se ne razburjaj, golobček! Teg- tvojeja strašnega jezika ne razumeva s to- varišem niti besedice. Po enem tednu bre- uspešnih poizkusov pa se celo za vse več- čase odpovedujeta sladkemu užitku, da- ta barbarski jezik sploh kdaj govorila!«

Nihče ne bo nikoli vedel, najmanj p- seve Lostalier sam, kdaj in kako se je tis- policaj naenkrat naučil francoščine. Z na- čistejšim mamluškim naglasom je nan- reč spregovoril:

»Sedaj pa le kar kmalu nehajta in- poberita odtod! Spravita se odtod, pravi- sicer vaju vtaknem v luknjo!«

Lostalier je začuden opazil, da mu uh- jajo tla izpod nog in, medtem ko je isk- v Grimblottovi roki negotove opore, je solzami ganotja spravil iz sebe:

»Nu, prav, dragec ... nu, prav ... le- ti še povem: edina pametna stvar na sve- je, da se napiješ ... prav pošteno napije- Vidiš, sedaj, ko sem popolnoma pijan, s- daj pa naenkrat razumem — angleško ...«

Ufin tonfilm „Abesinija“ v Slogi

Abesinski vojaki

Kdo bi bil misliti spomladi 1.1935., ko se je »Ufac« odločila za svojo veliko abesinsko filmsko ekspedicijo, da bo nedolgo za tem postalo baš etiopsko-ekvatorsko cesarstvo za ves kulturni svet predmet najživahnejšega zanimanja. In kdo bi bil prisodil vodji te ekspedicije in »Ufinemu« posebnemu poročevalcu dr. Martinu Rikliku, ko se je pred letošnjimi pomladanskimi abesinskimi nalivi odpravil v negušovo cesarstvo, da bo ta njegov film že nekaj mesecev kasneje zbudil pozornost vsega sveta.

Na abesinska, do nedavnega dokaj konservativna tla, dostop filmskim snemalcem vobče ni bil lahek. Dr. M. Rikli je prejel za svoje podjetje od samega abesinskega cesarja posebno dovoljenje. Še več! Ni mu bilo treba, kakor

Abesinska obmejna plemena jezdi v Addis Abebo k cesarju

vsem dotedanjim njegovim predhodnikom, prepuščenemu mihi usodi loviti s svojo kamero abesinskih znamenitosti na »lepo srečo«, temveč je bil pri tem svojem prezanjivem delu deležen izrecne podpore in naklonjenosti samega neguša. Le tako je mogoče razumeti, da

je »Ufin« abesinski film postal najvestnejši dokumentarističen odraz današnje Abesinije.

Visoki pokrovitelj ni, kakor rečeno, dovolil le posnetkov vseh javnih zgradb in naprav ter vsega nehanja in početja, osobito v abesinski prestolici. S svojim osebnim priporočilom in vplivom je pripomogel do posnetkov vseh svojih ministrov in svetovalcev, vsega življenja in vseh obredov na samem cesarskem domu. Omogočil je posnetke vseh članov svoje vladarske hiše, predvsem cesarice in njenih otrok, ter se zavzel končno za to, da se prikažejo v verni luči vesoljnemu svetu vsi obredi in običaji iz verskega življenja njegovih podanikov. Tako je postal Ufin abesinski film tudi velezanimivo zrcalo vseh svojstev koptskega krščanstva, ohranjenega po teh krajih iz praksičanske dobe.

A ni ostalo le pri prikazanju kulturnega in verskega življenja prestolice. Dr. Rikliku je bilo izjemno dovoljeno, da se pridruži kralju in njegovemu dvornemu spremstvu na strogo zaupnem inspekcijskem potovanju v mesto Harrar. Tu se je slednjič priključil dr. Rikli cesarski avtokoloni ter s posebnim neguševim privolenjem spremljal abesinsko armado na njene vojaške manevre. Tako je prepotoval Ufin odposlanec vso deželo tja do skrajnih mejnih nomadskih plemen. Posnetki te ekspedicije so edini zgovorni dokument o abesinskih vojaških razmerah, o mladinski vzgoji, o deželni upravi itd.

Riklikovo delo v tej ekspediciji ni bilo lahko. Moral je s filmskim objektivom nenehoma stati na preži, da vjame na svoj celulozni trak vse aktualnosti. Doživel je marsikatero nevšečnost — tako med drugim ono, ko ga je kralj poklical k filmanju kraljice na dvor baš v trenutku, ko je bil svoje tropsko oblačilo pustil pri krojaču. Nič ni pomagalo! Dr. Rikli se je moral odzvati visokemu ukazu in nastopiti k snemanju pri vsej neznosni vročini — v častiljivem fraku.

Često se je, kljub najvišjemu dovoljenju, naš filmski strokovnjak ob svojem tveganem delu podajal v življenjsko nevarnost. Posebno ob snemanju verskih in cerkvenih obredov. Pa tudi nevšečno avtomobilsko nezgodo je moral doživeti. Med Harrarom in Djidjigo se je na nje-

govem potu zrušil edini most in ni preostalo drugo, nego tvegati vratolomno vožnjo na milost in nemilost — naravnost čez vodno strugo.

Najlepša in najdragocenejša pridobitev tega potovanja pa so brez dvoma posnetki neregularnih somaljskih pomožnih čet in njihovih knežjih poveljnikov, ki jih je abesinski cesar s spretno diplomatsko potezo baš na tem potu dokončno pridobil za svojo stvar.

Po končnem slavlju, prirejenem na čast tega odličnega cesarjevega obiska, so poleg Somalijcev prijezdile tudi strunne čete Dankalijcev pred neutrudnega operaterja. To je rod, ki bo v sedanji vojni poleg službe vodnikov in nosačev opravljal tudi kočljivo izvidniško službo v abesinski armadi. Kot prebivalci puščave prenesejo namreč člani tega rodu najtežje štrpce in zdrže dolge dneve brez hrane in pijače. Na svojih pohodih jih zvesto podpirajo in spremljajo njih žene, ki jih doslej še ni prikazal noben film. Ufin film »Abesinija« nam pokaže poleg originalnih jahalnih iger tega rodu tudi njihove slavnostne narodne plesne v sliki in v zvoku.

Da v filmu ne manjka originalnih abesinskih glasbenih posnetkov, ni treba posebej poudariti. Ti glasbeni motivi so služili obenem tudi kot podlaga vseh ta film spremljajoči muziki.

Tako je film »Abesinija« najvestnejši in naj-sodobnejši kulturni odraz cesarstva in dežele, ki ju ta film prikazuje in »Ufac« nam je v njem zopet prožila dokaz, da je dober film najpopolnejša in dobremu okusu najbolj ustrežajoča reportaža perečih in svetovno zanimivih problemov.

Nekak kralj brez krone je tudi črnc Georg Godfrey, ki je v Bruslju premagal evropskega mojstra Pierrea Charlesa. Mednarodna boksarska sportna zveza je proglasila črnca za svetovnega mojstra. Na papirju je Godfrey torej svetovni mojster, resni sportniki pa mu tega naslova nočejo priznati.

Ameriški nogometaši pri treningu. Izuriti se morajo, kakor kaže slika, ne samo v breanjih žoge, temveč tudi v praveatih akrobacijah

Kako je nastal petrolej

O nastanku petroleja še nimamo splošno priznane znanstvene teorije. Večina učenjakov je mnenja, da sega zgodovina petroleja milijone let nazaj, pravijo pa tudi, da je nastal petrolej iz masčobe prazgodovinskih rastlin in živali. Ko se je zemeljska skorja pretvarjala, so v posušeni delih morja ostale prazgodovinske živali in rastline, ki jih je polagoma zakril pesek, tako da zrak ni mogel več do njih.

Te rastline in živali niso prišle v stik z zrakom in tudi zato niso mogle stihniti. Pod silnim pritiskom zemeljske mase so nastale iz masčobe teh rastlin in živali, petrolejski zakladi, ki jih danes izkoriščamo. To je na kratko ena izmed teorij, s katero si razlagamo postanek petroleja. Popolnoma pa nam ta teorija tudi ne pojasni nastanka petroleja.

Petrolej je bil znan že v starem veku. Stari Egipčani so ga rabili kot »zemeljski vosek« za mazanje mrljčev. Nekateri učenjaki trdijo tudi, da so rabili petrolej v obliki asfalta pri zidanju babilonskega stolpa. Za razsvetljavo so rabili petrolej najprej v starem Rimu.

Svoj glavni pomen pa je dobil petrolej šele v moderni dobi, ko so ga pričeli rabiti kot kurivo za stroje in še danes predstavlja enega izmed največjih problemov moderne tehnike. Pomislimo samo na sedanji italijansko-abesinski spor, na sankcije itd., pri čemer je petrolej igral prav zelo veliko vlogo, saj vemo, da bi ravno prepoved uvoza nafte v Italijo lahko bila usodopolna za ves uspeh abesinske ekspedicije.

Organizacija petroleja je danes razširjena po vsem svetu. Petrolej razvažajo v vse predele našega planeta. V novejšem času je petrolej dobil važnega konkurenta in hudega nasprotnika v električni energiji, vendar je njegova slava še vedno zelo velika.

Radio

Ponedeljek 7. oktobra

Ljubljana: 12.00 Reproducirani vokalni koncert Feodora Šaljapina, 12.45 Vreme, poročila, 13.00 Čas, obvestila, 13.15 Patefona simfonija na ploščah, 14.00 Vreme, borza, 18.00 Zdravniška ura (o krčnih žilah in njihovem modernem zdravljenju, dr. Ferencak), 18.20 Siegfridova idila na ploščah, 18.40 Kulturna kronika (Beseda o ljudskih odrih, Jože Vomerger), 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Prenos opere iz Beograda, v odmoru čas, poročila, spored in vreme.

Sofer: »Kaj vraga mi mahate, da naj ustavim. Še nikoli se mi ni tako mudilo!«
 Profesor: »Oprostite, hotel sem, da bi počasi vozili, da ne bom od pete do vratu oškropljen.«

Zahteve lastnikov novih hiš

Ljubljana, 7. oktobra.

V nabito polni dvorani OUZD na Miklošičevi cesti je imelo večeraj dopolne novo ustanovljeno »Društvo posestnikov novih hiš«, krasno uspelo zborovanje, na katerem so predstavniki društva navzočim zborovalcem temeljito pojasnili težak položaj, v katerem se nahajajo lastniki novih hiš.

Zborovanje je otvoril ob 10. društveni predsednik ban. šol. nadz. v pok. g. Fortunat Lužar, ki je po priskrbenem pozdravu zborovalcem in delegatom iz drugih krajev, predvsem poudaril, da je zborovanje predvsem gospodarskega in ne političnega značaja. G. predsednik je kratko orisal položaj od leta 1918. do dobe, ko je prenehala stanovanjska zaščita in so pričeli predvsem nižji sloji graditi lastne hišice, da bi s tem kar najbolj omilili stanovanjsko bedo. V dobi konjunktura je šla zadeva v lepem redu, v zadnjem času pa preli lastnikom novih hiš velika nevarnost, da bodo zaradi neznosnih davčnih bremen, nesocialne višine obresti in znižanja stanarine, primorani svoje hiše prepuštili raznim spekulantom in verižnikom, ki bodo stanovanjske hišice lahko za malenkostno vsoto kupili, saj se dogaja celo, da prihajajo Nemci (Židi) v denarne zavode spraševati, če imajo hiše naprodaj. Zato je dolžnost posestnikov novih hiš, da se odločno postavijo za svoje pravice in se kot en mož organizirajo v novem društvu, ki bo skušalo pri vseh merodajnih inštitutih doseči vse, kar bo mogoče. Govor gosp. predsednika so zborovalci prekinjali večkrat z velikim in dolgotrajnim odobravanjem.

V imenu posestnikov novih hiš je imel nato daljši govor posestnik g. Janko Kos, ki je v temperamentnem govoru orisal sedaj obupni položaj lastnikov novih hiš. Uvodoma se je dotaknil stanovanjskega vprašanja po vojni, ki ga ni mogla rešiti prav nobena država vsestransko zadovoljivo. Prvi so se ojunčili nižji sloji leta 1925., ko so pričeli graditi stanovanjske hišice in tako vsaj deloma pomagali reševati stano-

vanjsko krizo. Tem novim lastnikom hiš, so takratne vlade obljubile razne olajšave za zidanje hiš, ki pa so žal ostale le na papirju. Obljubila se je davčna prostost v mestu Ljubljani za 20 let, drugod pa za 10 let, sedaj pa, ko se je izvršila inkorporacija, bodo lastniki priključeni občin uživali samo 10letno prostost, namesto 20letno. Govornik se je nato obširno bavil s stanovanjsko akcijo Mestne občine ljubljanske in ostro kritiziral njeno stanovanjsko politiko. V Ljubljani se je zazidalo nad pol milijarde Din. MOL je plačala leta 1933. za mestne hiše 3 milj. 126.464 Din na obrestih, 1.793.612 za amortizacijo in 617.294 Din za vzdrževanje, tedaj skupno 5.537.370 Din. Glede znižanja najemnin stanovanjem v Ljubljani je statistično dokazal, da najemnine niso pretirane. Nato se je dotaknil zgradarine, ki je bila povišana od 3 na 6 odstotkov, odnosno na 12 odstotkov, kar je vsekakor pretirano in krivično. Če se sedaj zahteva znižanje najemnin tudi v novih hišah, potem naj se zniža tudi obrestna mera, ki je ostala na isti višini, kakor v dobi najboljše konjunktura. Končno je govornik omenil vsa prizadevanja društva za vsa pereča vprašanja in pozival prisotne, da se prijavijo v društvo, ker le v složenem nastopu bo mogoče doseči zaželjene uspehe. Govor so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem in plaskanjem.

Društveni tajnik g. Rudolf Lukež se je nato bavil predvsem s znižanjem obrestne mere in se je tozadevno informiral pri denarnih zavodih. Znižanje obrestne mere ni odvisno toliko od denarnih zavodov, kakor od Narodne banke in pa predvsem od centralne vlade, ki je predvsem poklicana, da zniža obrestno mero na tako višino, da jo bodo zmogli posestniki novih hiš. Velika ovira znižanju so tudi brezvestni prekupčevalci s hranilnimi knjižicami in pa brezobrestno nalaganje denarja v Narodno banko. Obširno se je bavil tudi z zgradarino in predvsem zahteval, da se lastna stanovanja ocenijo samo s 30 odstotki v primeri z drugimi stano-

vanji. Glede znižanja najemnin v mestnih hišah pa smatra govornik, da si to znižanje lahko dovoli samo MOL.

Po govoru g. Lukeža, ki je bil sprejet z odobravanjem, se je oglasilo k besedi več govornikov, ki so vsi poudarjali potrebo zaščite posestnikov novih hiš.

Predsednik g. Lužar je nato prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in odobrena. Predložena bo v posebni deputaciji kr. banski upravi, predsedniku denarnih zavodov, Zvezi slovenskih zadrug in Zadrugi zvezi.

Resolucija lastnikov novih hiš zahteva:

1. Zahtevamo, da se zakonitim potom obrestna mera za hipotekarne dolgeve zniža na največ 4 odstotke.
2. Amortizacijska doba naj se podaljša na 30 let.
3. Zgradarina naj se zniža od 12 odstotkov in 6 odstotkov na 3 odstotke.
4. Zahtevamo jasnost davčnega zakona glede avtonomnih doklad.
5. Zaščito za prezadolženca, ki je brez lastne krivde zašel v plačilne težkoče. Tekoče izvršbe naj se takoj ustavijo, ako prezadolženec poravnava zaostale davštine.
6. Olajšanje procedure pri neplačani najemnin za odpis davkov.
7. Znižanje ocenjevanja lastnih stanovanj na 30 odstotkov.
8. Zahtevamo, da pridejo pri denarnih zavodih v upravo tudi zastopniki dolžnikov.
9. Na deželi, zlasti v industrijskih krajih, naj se davčna prostost za nove hiše izenači na isto dobo let, kakor v mestih.
10. Avtonomne davštine naj se predpisujejo po napovedi zadnjega leta.
11. Priložbe na banko upravo proti mestnim davščinam, vlozene pri mestnem poglavarstvu, se morajo v najkrajšem času predložiti na pristojno mesto.
12. Poraba vode naj se zaračunava po uporabi celega leta in ne po tromesečjih.